

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ГЕОГРАФІЇ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(26 лютого 2019 р., м. Харків)**

**Харків
2019**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
Кафедра географії і методики викладання географії**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(26 лютого 2019 р., м. Харків)**

**Харків
2019**

УДК: 338.48:911: 37:502:551:63

Редакційна колегія:

О.Г. Стадник – к. пед.н., професор кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В. П. Воровка – д. г. н., доцент, завідувач кафедри екологічної безпеки та раціонального природокористування Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

А.В. Губа – д.пед.н, професор кафедри суспільно-правових дисциплін і менеджменту освіти Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.В. Піткевич – к.і.н, доцент, завідувач кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

Ю.І. Муромцева – к.е.н., доцент кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

С.В. Некос – к.г.н, доцент кафедри географії та методики викладання географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.Д. Холодок – к.наук з держ управління, директор обласного комунального закладу "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму".

До друку та в світ
дозволяю

Директор інституту інформатизації освіти
проф. А.І. Прокопенко

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол 1 № від 11.03.2019*

Географія та туризм: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (26 лютого 2019 р., м. Харків) / за заг. ред. проф. Стадника О.Г.- Харків:ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2019. – 252 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто проблеми фізичної та економічної географії, освітні тенденції у галузях географії, краєзнавства та туризму, висвітлено питання про стан і розвиток туризму, туристичних ресурсів і потоків у світі та Україні.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2019

ЗМІСТ

Розділ 1. Тенденції сучасної освіти у галузі географії, краєзнавства та туризму

С.І.Сисоєва

ПРОФЕСІЙНА ТУРИСТИЧНА ОСВІТА: ПРОБЛЕМИ
І ПЕРСПЕКТИВИ 7

Ю. А. Олішевська,

ТЕНДЕНЦІЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ 13

Ю. І. Муромцева

ТУРИЗМ У ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІЙ РОБОТІ ВЧИТЕЛЯ 17

О. В. Непша

АКСІОЛОГІЧНИЙ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХОДИ ДО
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ В ТУРИСТИЧНО-КРАЄЗНАВЧІЙ ДІЯЛЬНОСТІ 25

С.В.Жилін

КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НА УРОКАХ ХАРКІВЩИНОЗНАВСТВА
ЯК ФОРМА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ
(ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД) 30

А.А. Сидоренко

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ НА
МЕТОД ПРОЕКТІВ 35

Розділ 2. Проблеми фізичної географії

В.В. Ігнатишин, Т. Й. Іжак, М. Б.Ігнатишин, А. В. Ігнатишин

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОФІЗИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ЗАКАРПАТСЬКОМУ
ВНУТРІШНЬОМУ ПРОГІНІ 39

Л. В. Ільїн, М.П.Пасічник

РЕЧОВИННИЙ СКЛАД ДОННИХ ВІДКЛАДІВ ОЗЕРА ВЕЛИКЕ
ПІЩАНСЬКЕ (ВОЛИНСЬКЕ ПОЛІССЯ) 47

Л.А. Прохорова, О.В.Непша, Т.В.Зав'ялова

ОСНОВНІ РИСИ ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ БАСЕЙНУ
РІЧКИ МОЛОЧНА 52

О. В. Непша, Д. К. Парінцев

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ БЕРЕГОВОЇ
ЗОНИ КАРКІНІТСЬКОЇ ЗАТОКИ ЧОРНОГО МОРЯ 57

Г. В.Тамбовцев, О. В. Непша, Т.О. Сапун

ГІДРОЕКОЛОГЕОЛОГІЧНІ УМОВИ ПІДЗЕМНИХ ВОД
М. ДНІПРОРУДНЕ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ 61

Розділ 3. Сталий розвиток та ефективне природокористування

В. П.Воровка

ГЕОГРАФІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИМОРСЬКИХ СМУГ –
ОСНОВА УПРАВЛІННЯ НИМИ 66

В. А. Антоненко, Л. А. Василюк, О. В. Непша

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДИНАМІКИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ТА
ВОДОВІДВЕДЕННЯ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ 75

Ю. Ф. Кобченко

ЛАНДШАФТНИЙ ПРИНЦИП У ТУРИЗМОЗНАВСТВІ 81

Ю.М. Біла

СТАН ПОЛЕЗАХИСНОЇ МЕРЕЖІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 87

О.В. Непша, О.М.Яременко

ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ҐРУНТІВ ГЕНІЧЕСЬКОГО РАЙОНУ
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ 91

Г.В. Тамбовцев, К.С. Донцова, І.О. Комар

ПРАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ОХОРОНИ ҐРУНТІВ ХЕРСОНСЬКОЇ
ОБЛАСТІ 97

В. О. Резуненко, Ю. Ф. Кобченко

МАТЕМАТИКО-СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ У ГАЛУЗІ
ТУРИЗМОЗНАВСТВА 103

А. В. Мазур, В. А. Красномовець

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В СИСТЕМІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ
ТУРИЗМУ 109

Розділ 4. Тенденції розвитку туристичної галузі в Україні й світі

І. Г. Смирнов

«OVERTOURISM»: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ, ЗАСТОСУВАННЯ В
УКРАЇНІ 113

П. В. Романів

ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО
ТУРИЗМУ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ 119

Т. Г. Ткаченко, О.В.Бабаєва

ПРИВАБЛИВІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ 128

Л.М.Донченко, О.В.Непша, В.М. Іванова

БОТІЄВСЬКА ВЕС – ОБ'ЄКТ ІНДУСТРІАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В
ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ 131

І.В.Горин, А.І.Ковальчук

СУТНІСНІ ТА ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЧОГО
ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 136

<i>В. М. Дьоміна</i>	
ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ	141
<i>О. П. Макар, І.С. Дулин</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	146
<i>А. О. Макеєва</i>	
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	150

Розділ 5. Історико-культурна спадщина України та її збереження й використання у туризмі

<i>Л. В. Атаман</i>	
ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ПАМ'ЯТОК ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ В ТУРИЗМІ	156
<i>С.В.Білоус, Ю.О.Масюк, А.Б.Красько</i>	
ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК НОВИЙ НАПРЯМ УКРАЇНСЬКОГО ТУРИЗМУ	160
<i>Т. М. Дрокіна</i>	
КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ РЕСУРСИ ПОЛТАВЩИНИ	164
<i>В.В.Мовчан</i>	
ПІДХОДИ ДО ВИКОРИСТАННЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ У ТУРИЗМІ	169
<i>А.С. Крикун</i>	
ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНЕ НАДБАННЯ ЗАКАРПАТТЯ	172

Розділ 6. Туризм та соціально-економічний розвиток регіону

<i>М. І. Габа</i>	
ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІЇ – ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	177
<i>Г. Я. Ільницька-Гикавчук</i>	
ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КУРОРТНОГО МІСТА САТАНІВ	180
<i>Л. В. Денищенко</i>	
СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ	184
<i>А.О.Семененко, Ю.І.Муромцева</i>	
МАЛОВІДОМІ РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	190
<i>В. І. Новикова, Ю. О. Горбуліна</i>	
КРАЙНІ ТОЧКИ МАТЕРИКІВ І ЧАСТИН СВІТУ В ЯКОСТІ РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ	194

16. European Community. Council Recommendations 2002/413/EC of 30 May 2002 concerning the implementation of coastal zone management in Europe. Brussels, OJ European Communities L 148/24, 2002.

17. Schernewski G. Integrated Coastal Zone Management / G. Schernewski // Encyclopedia of Marine Geosciences. – Springer Netherlands, 2014. – P. 1-5.

УДК 502.51:556.5 (477.7)

Віталій Анатолійович Антоненко

*вчитель географії, директор школи Сиваська ЗОШ № 1 I-III ступенів
Новотроїцький район Херсонська область
смт. Сиваське*

Людмила Анатоліївна Василюк

*вчитель географії, біології та екології Любимівська ЗОШ №2 I-III ступенів
Каховський район Херсонська область
смт. Любимівка*

Олександр Вікторович Непша

*старший викладач кафедри фізичної географії і геології
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь*

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДИНАМІКИ ВОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Україна належить до малозабезпечених країн за запасами води, що доступні до використання. До того ж довготривалі наслідки втручання людей у екосистеми призвели до суттєвих якісних та кількісних їх змін та антропогенного навантаження. Значний економічний спад, що відбувався в останні роки, призвів до скорочення використання води в країні [3].

Дві третини контрольованих водних об'єктів перебувають у стані антропогенного навантаження, а решта – екологічної напруги з елементами регресу. Найбільша забрудненість спостерігається у басейнах річок Дунай, Дністер, Південний Буг, Дніпро та Сіверський Донець. Найбільший вплив на стан поверхневих вод мають стічні води підприємств різних галузей промисловості, сільського і комунального господарства [4,с.35; 11,с.159].

Водні ресурси Херсонщини складають поверхневі та підземні води, охорона яких має важливе значення особливо у степовій зоні, де вони найбільш інтенсивно використовуються [9,с.15].

У Херсонській області налічується 24 малих річок із заплавами довжиною 745 км, 693 озер, одне водосховище (Каховське), 22 лимани загальною площею 10,34 тис. га, акваторії Чорного та Азовського морів площею 470 тис. га [6,с.37; 7,с.27-29].

Головна ріка Херсонщини – Дніпро. Дніпро перетинає область з північного сходу на південний захід протягом 216 км. Водами Дніпра живляться Каховський магістральний і Північно-Кримський канали [2,с.127].

Забезпеченість водними ресурсами є однією з найголовніших передумов благополучного існування та сталого розвитку.

Джерелом водопостачання населення та галузей економіки області є поверхневі та підземні води. Наявні водні ресурси забезпечують потреби населення та галузей економіки в повному обсязі. У 2017 році із природних водних об'єктів області було забрано – 1727,0 млн. м³ води. Використання свіжої води склало – 1276,0 млн. м³ [6,с.37](табл. 1).

Найбільшими водокористувачами області являються: підприємства промисловості – 3,673 млн.м³, в т.ч.: енергетика – 0,686 млн.м³; пром. будів. Матеріалів - 0,125 млн.м³; машинобудівна та металообробна – 0,829 млн.м³; харчова промисловість – 1,846 млн.м³; сільське господарство – 1159,0 млн.м³; комунальне господарство – 36,68 млн.м³ [12,с.31].

У 2017 році з природних водних об'єктів області забрано 1727,0 млн. м³ води, в т.ч.: з поверхневих джерел – 1668,24 млн. м³; з підземних джерел – 58,76 млн. м³ [6,с.37; 12,с.31].

Використано води – 1276,0 млн. м³, в т.ч.: на питні та санітарно-гігієнічні потреби – 39,49 млн. м³; виробничі потреби – 31,02 млн. м³; сільськогосподарські потреби – 0,221 млн. м³; на зрошення – 1203,0 млн. м³; інші потреби – 2,226 млн. м³ [6,с.37; 12,с.31].

Скинуто у поверхневі водні об'єкти – 69,35 млн. м³, в т.ч.: забруднених

стічних вод – 0,912 млн. м³; нормативно-чистих – 38,16 млн. м³; нормативно-очищених – 21,81 млн. м³ [6,с.37; 12,с.31].

Таблиця 1

Динаміка водокористування в Херсонській області [12,с.33]

Показники	Одиниця виміру	2015 рік	2016 рік	2017 рік
Забрано води з природних джерел, усього	млн м ³	1466	1432	1727
у тому числі:				
поверхневої	млн м ³	1405,062	1374,68	1668,24
підземної	млн м ³	60,32	57,81	58,76
морської	млн м ³	0,187	0,109	0,109
Забрано води з природних джерел у розрахунку на одну особу	м ³	1400,19	1367,7	1649,5
Використано свіжої води, усього	млн м ³	1037	989,6	1276
у тому числі на потреби:				
господарсько-питні	млн м ³	40,57	40,04	39,49
виробничі	млн м ³	32,84	33,77	31,02
сільськогосподарські	млн м ³	0,219	0,215	0,221
зрошення	млн м ³	960,6	913,8	1203
рибогосподарські*	млн м ³	-	-	-
Використано свіжої води у розрахунку на одну особу	м ³	1317,94	1295,67	1218,72
Втрачено води при транспортуванні	млн м ³	202,9	208,8	186,7
	% до забраної води	13,84	14,58	10,8
Скинуто зворотних вод, усього	млн м ³	73,95	66,12	72,66
у тому числі:				
у підземні горизонти	млн м ³	-	-	-
у накопичувачі	млн м ³	4,666	3,826	3,31
на поля фільтрації	млн м ³	-	-	-
у поверхневі водні об'єкти	млн м ³	69,28	62,29	69,35
не віднесених до водних об'єктів	млн м ³	-	-	-
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти, усього	млн м ³	69,28	62,29	69,35
з них:				
нормативно очищених, усього	млн м ³	22,82	22,53	21,81
у тому числі:				
на спорудах біологічного очищення	млн м ³	22,77	22,51	21,80
на спорудах фізико-хімічного очищення	млн м ³	0,015	0,018	0,012
на спорудах механічного очищення	млн м ³	0,041	-	-
нормативно (умовно) чистих без очищення	млн м ³	46,30	38,77	38,16
забруднених, усього	млн м ³	0,153	0,989	0,912
у тому числі:				
недостатньо очищених	млн м ³	0,144	0,376	0,372
без очищення	млн м ³	0,009	0,612	0,540
Скинуто зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у розрахунку на одну особу	млн м ³	0,0000706	0,0000631 5	0,000066 24

Водокористувачами в області спожито 1276 млн. м³ води, що на 286 млн. м³ (або на 28,9%) більше порівняно з 2016 р. У 2017р. на виробничі потреби підприємств припало 2,4% (31,0 млн. м³) всієї використаної води, на питні і санітарно-гігієнічні потреби – 3,1% (39,5 млн. м³), зрошення – 94,3% (1203,2 млн. м³) та на сільськогосподарське водопостачання та інші потреби – 0,2% (2,3млн. м³). Зменшення використання води, в основному відбулося за рахунок зменшення її витрат на зрошення (на 289,4 млн. м³, або на 31,7%) [12,с.32].

Потреби промисловості задовольнялися також шляхом залучення води в оборотні і повторно-послідовні системи, частка яких у загальному обсязі використання води на виробництво склала 60,1%. За рахунок цього протягом 2017 р. зекономлено 18,7 млн. м³ свіжої води [12,с.32].

Загальне водовідведення у 2017 р. склало 72,7 млн. м³, що на 6,6 млн. м³ (або на 10,0%) більше проти попереднього року [12,с.32].

Скидання забруднених стоків та безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2017 р. у водойми скинуто 0,9 млн. м³ забруднених стоків (у 2016 р. – 1,0 млн. м³). Частка забруднених зворотних вод у загальному водовідведенні зменшилась у порівнянні з минулим роком з 1,5% до 1,2% [6,с.40].

Близько 41,0 % забруднених стоків потрапило у водойми внаслідок недостатнього очищення зворотних вод на очисних спорудах. Необхідно зазначити, що наявна потужність очисних споруд (104,6 млн. м³) дозволяла очистити забруднені зворотні води. Проте, нестача у більшості населених пунктів централізованого водовідведення, низька якість очищення стічної води, незадовільний стан функціонуючих очисних споруд були основними серед причин скидання забруднених стоків у поверхневі водойми. Найчастіше забруднювались водні ресурси області сухим залишком (24,4 тис. т), хлоридами (6,1 тис. т), сульфатами (5,2 тис. т), нітратами (0,5 тис. т) [12,с.33].

З 39 водокористувачів, які скидають зворотні води у водні об'єкти

області, 9 мають очисні споруди. Загалом, ці споруди працюють ефективно, відсоток очистки стічних вод, скинутих у відкриті водойми області, складає 98%. Неефективно працюють очисні споруди МКП «Очисні споруди» м. Скадовська, ККУП «Джерело» Каланчацької селищної ради. Певний об'єм стічних вод, які скидалися у водойми з очисних споруд цих підприємств у 2017 році, віднесено до категорії недостатньо очищених [6,с.39].

Скид зворотних вод у 2017 році у порівнянні з 2016 роком збільшився на 6,54 млн. м³. Щодо скиду забруднених зворотних вод у поверхневі водні об'єкти області, то тут спостерігається збільшення обсягу скиду забруднених зворотних вод на 7,06 млн. м³ в порівнянні з 2016 роком. Збільшення обсягів скиду забруднених стічних вод відбулося за рахунок дренажних вод, які надійшли від господарської діяльності рисосіючих підприємств області та установ житлово-комунального господарства [1,с.27; 8,с.11].

В умовах постійного збільшення обсягів використання водних ресурсів, при дуже обмежених їх запасах і нерівномірному розподілі, необхідна науково обґрунтована система ведення водного господарства, яка забезпечувала б оптимальний розподіл водних ресурсів за природно-географічними зонами, економічними районами і галузями народного господарства, відтворення, охорону і комплексне використання води, а також раціональну систему обліку, планування і управління водогосподарським комплексом [5,с.38; 10,с.202].

Література:

1. Василюк Л.А., Непша О.В. Геоєкологічний моніторинг підземних вод Херсонської області. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції *«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії»* // Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2018 . С.27-29.
2. Василюк Л.А., Непша О.В. Каховський магістральний канал як елемент меліоративного навантаження на природний ландшафт. *Актуальные вызовы современной науки* // Сб. научных трудов. Переяслав- Хмельницкий, 2017. Вып. 5(13), ч. 2. 127-132.
3. Води підземні / ДНВП «Геоінформ України URL: <http://minerals-ua.info/golovna/vodi-pidzemni/>.

4. Іванова В.М., Непша О.В., Шелудько О.М. Зрошення з Каховського магістрального каналу як елемент еколого-меліоративного навантаження на ґрунтові ресурси Запорізької області. *Science, research, development*, 29.04.2018-30.04.2018, *Barcelona (Spain)*. Warszawa: Sp. z.o.o. «Diamond trading tour», 2018. pp. 35-39.
5. Іванова В.М., Непша А.В., Сапун Т.А. Современное состояние качества питьевой воды в населенных пунктах Запорожской области и ее влияние на здоровье населения. *Матеріали VIII науково-практичної конференції «Меліорація та водокористування»*. Мелітополь: ФОП Ландар С.М., 2018. С.38-40.
6. Екологічний паспорт Херсонської області за 2017 рік URL: <https://ecology.ks.ua/index.php?module=page&id=113>.
7. Кваша С.В., Бойко В.М. Херсонська область. Природа, населення, господарство: Посібник. Херсон: Айлант, 2004. 82 с.
8. Непша О.В., Балабатько Н.В. Зрошення в Херсонській області: історія, сучасний стан, екологічні проблеми. *Матеріали IX Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. Переяслав-Хмельницький, 2018. С.11-13.*
9. Прохорова Л.А., Сапун Т.О., Стецишин М.М. Екологічний стан геологічного середовища Херсонської області. *Історико-географічний дискурс проблем геосфери: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 16 травня 2016 р.* Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. С.15-18.
10. Прохорова Л. А., Непша О.В., Зав'ялова Т.В. Якість поверхневих та підземних вод Запорізької області та її вплив на здоров'я населення. *«Філософія здоров'я – здоровий спосіб життя – здорова нація»*. Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. С.202-209.
11. Прохорова Л.А., Непша О.В., Зав'ялова Т.В. Геоекотологічні проблеми використання підземних вод Запорізької області та шляхи їх вирішення. *Екологічні дослідження у вищих навчальних закладах: збірка наукових праць*. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2018. С.159-162.
12. Регіональна доповідь про стан навколишнього середовища в Херсонській області у 2017 році URL: <https://ecology.ks.ua/index.php?module=page&id=113>.

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали II Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(26 лютого 2019 р., м. Харків)**

Матеріали подаються в авторській редакції. За зміст і фактологію
відповідальність несе автор.

**Відповідальний за випуск Муромцева Ю.І.
Комп'ютерна верстка: Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 10,87

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002
вул. Алчевських, 29.